

Cirkulärnr: 1999:50
Diariernr: 1999/0739
Handläggare: Bertil Adolfsson
Bengt Skagersjö
Sektion/Enhet: Plan- och miljösektionen
Gatu- och fastighetssektionen
Datum: 1999-03-17
Mottagare: Kommunstyrelsen
Gator/vägar)
Rubrik: Kommunerna och enskild väghållning

Bertil Adolfsson
Bengt Skagersjö

1999-03-17

Kommunstyrelsen
Gator/Vägar

Kommunerna och enskild väghållning

Inom områden med detaljplan åligger det enligt Plan- och bygglagen normalt kommunen att ansvara för väghållningen. I väghållningen ingår såväl bygande som drift och underhåll av vägnätet och övriga allmänna platser.

I bebyggda områden med antagna byggnadsplaner före 1987 är fastighetsägarna ansvariga för väghållningen och i förekommande fall även grönområden. Den enskilda väghållningen är normalt organiserad i t.ex. en vägförening eller samfällighetsförening med berörda fastighetsägare som medlemmar.

Många kommuner har frivilligt åtagit sig att även sköta enskilda vägar både i mindre tätorter och på landsbygden. Kommuner lämnar också bidrag till både föreningar som får statsbidrag och som inte får. Skälen till kommunens frivilliga åtagande och kostnaden för väghållningen finns närmare beskrivet i bilagda PM "*Kommunerna och enskild väghållning - Strategi för framtiden.*"

Staten genom Vägverket är också engagerad i den enskilda väghållningen med bidrag och rådgivning till enskilda vägorganisationer. För några år sedan halverades statsbidragen och livlig debatt uppstod, som till slut ledde till att riksdagen återinförde statsbidraget till tidigare nivå på ca 600 mkr.

Den 1 januari 1998 upphörde den enskilda väglagen som reglerar den enskilda väghållningen. Det innebär att för vägföreningar som har rörliga andelstal (taxeringsvärdet) som grund för fördelningen av väghållningskostnaden mellan berörda fastigheter måste omprövning ske före år 2003. Omprövning sker genom en lantmäteriförrättning, som föreningen får initiera och bekosta.

Det finns skäl att anta att flera av dessa föreningar, för att slippa kostnaden och besväret med omprövningsförrättningen, kommer att begära att kommunen helt eller delvis skall överta den enskilda väghållningen.

Ett förslag till *lag om avgifter för kommunal gatuhållning* ligger på Miljödepartementets bord. Förslaget skall ersätta nuvarande regler i plan- och bygglagen om gatukostnadsersättning av fastighetsägare. Det är dock i dagsläget högst osäkert om förslaget leder till lagstiftning inom de närmaste åren.

Ett viktigt motiv för lagförslaget är att skapa ökad rättvisa mellan områden med enskild respektive kommunal väghållning.

Det har under årens lopp gjorts flera utredningar för att reformera finansieringen av den kommunala väghållningen och komma tillrätta med nuvarande administrativt krångliga gatuavgiftsregler och orättvisorna mellan olika fastighetsägare.

Anslagen till den kommunala väghållningen har minskat under 90-talet. Besparingar har gjorts på i första hand beläggningsunderhållet. I olika utredningar av Svenska Kommunförbundet bedöms den nuvarande eftersläpningen av det kommunala vägunderhållet, om inget görs, leda till att gatustandarden och gatumiljön inom en tioårsperiod kommer att vara mycket låg på såväl låg- som högtrafikerade gator.

Enligt Kommunförbundets uppfattning kan det nu vara en lämplig tidpunkt för kommunen att ta fram en strategi eller handlingsplan för vilka gator och vägar kommunen skall prioritera underhållsbehovet, vilken vägstandard som skall gälla och i vilken omfattning kommunen skall sköta eller lämna bidrag till enskild väghållning.

I bifogade PM finns underlag för att diskutera en framtida strategi och bedömning av en ordnad väghållning i kommunen.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Plan- och miljösektionen

Sten Åke Bylund

Bilagor:

1. PM 1999-01-28, Kommunerna och enskild väghållning - Strategi för framtiden.
2. Normalavtal - enskild väghållning
3. Lagtexten till lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning och lag (1997:602) om upphävande av lagen (1039:608) om enskilda vägar

För ytterligare information: Bertil Adolfsson, tel. 08-772 41 83
e-post: bertil.adolfsson@svekom.se och Bengt Skagersjö,
tel 08- 772 45 17 e-post bengt.skagersjo@svekom.se